

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 113. Argumentum centesimum tertium. Ex eo quòd sancti Patres
censuerint, Sacramentalem Judicem, gravioris criminis reo credere non
oportere, dum ligaturæ impatiens, tamquam sanatus, statim ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

ut sui in administrando Poenitentiae Sacramen-
to Ministri, omnibus prudentia luminibus
renuntiantes, id verum esse credant, quod
rationi & prudentiae de falsitate suspensissimum
est. Tale verò est testimonium consuetudina-
rii, & recidivi, totose corde dolere, emen-
dationemque promittere asserentis, dum nul-
lum aliud praeberet sua sinceritatis indicium,
nisi sola verba, vel alia eiusmodi signa, quae
sepe haecenus fallaciter, sine absque effectu
usurpavit.

1194 **I**llud esse incredibile manifestum est ex eo quod
Christus contra prudentiam fidelitatemque pos-
tulerit à Ministris, quos constituit super familiam
suam, & quibus dispensationem commisit myste-
riorum suorum: *Quis putas (inquit) fidelis ser-
vus, & prudens, quem constituit Dominus super
familiam suam? Testimonium verò istud, quod
consuetudinarii & recidivi reddunt de contritione
sua ex toto corde, &c. rationi & prudentiae de fal-
sitate esse suspensissimum, dum aliud non praes-
tant argumentum veritatis illius, nisi sola verba,
seu alia eiusmodi signa, quae sepe haecenus fal-
laciter, seu absque effectu praesertierunt, non mi-
nus manifestum efficiunt superiora argumenta,
confirmataque ratio. Quod utique nimis irrationa-
bile sit, Confessarium, id est Judicem, &
Medicum, adstringere ad credendum reo, & æ-
groto, in iis in quibus sapientissime sibi metipsum blandi-
ri, cœcutire, seque ipsum ad seducere soler,
ut ne ipse quidem sibi in iis tuto credere possit.*

1195 Propterea libenter hic excribo præclarum de
hoc argumento discursum Illustrissimi D. Episcopi
Catharionensis, in Amore suo poenitente lib. 2.
c. 18. §. 6. *Quis dicit (inquit) eorum pollicitatio-
nibus prudenter credi posse, qui cum antea sepe
in promissis vani fuerint, nullum novum suae sin-
ceritatis indicium profertur? Quis sibi, nisi falli
velit, persuadebit, istum suorum criminum ex
animo toto poenitere, qui, post usurpatum Poeni-
tentiae Sacramentum, mox illa repetit, tametsi nul-
la vi ad illa coactus, nullis insolis novisque ad il-
la attractus illecebris? Extra confessionis tribuna-
lia, qui semel malus, semper praesentitur malus,
quidquid dicat, quidquid promittat, nisi operibus
comprobaverit se esse mutatum: quid est quod in
solo confessionis tribunali, ubi vice Christi, qui est
prudens & sapientia aeterna, Sacerdos praesidet,
non semel malum, sed sepe malum, sepe fictum,
sepe falsum, nihilominus sincerum & verum de-
betur estimari, tametsi nulla proferat suae sinceritatis
& veritatis argumenta, quibus antea non
fessellerit? Quis hoc credit, nisi qui credit voluisse
Christum, ut sui in poenitentiae tribunalibus Vica-
rii omnibus prudentiae luminibus renuntiant, leve-
que corde, citò, sine indicio, omnibus credant?
Nisi qui credit voluisse Christum, ut discernant
tanquam Judices sensibus perfecti, sed ut, contra
divinum mandatum, pueri sensibus effecti, id ve-
rum arbitrentur, quod rationi ac prudentiae de fal-
sitate suspensissimum est. Nisi qui credit, voluisse
Christum, ut illi, quos voluit esse lucem mundi,
ab ipsi tenebris, hoc est obscuritate & excœcatis
peccatorum mentibus, lumen mutuarent? Nisi qui
credit, voluisse Christum, ut animarum Medici,
in arte medicandi minus sapiant quam ægroti? Nisi
qui credit, voluisse Christum, ut Pastores in poeni-
tentiae tribunalibus ducantur ab ovidibus, non sa-
nis illi quidem, sed à scabiosis, sed à seductis atque
infectis? Nisi qui credit, Christum voluisse, artem
artium, regimen animarum (quod in administra-
tione Poenitentiae Sacramenti maxime consistit) de-
pendere, non à caelestibus divina prudentia lumi-*

nibus, non à Scripturarum oraculis, non à san-
ctorum Patrum doctrina, non à sacris Conciliorum
Decretis, sed à fallacibus reorum verbis, sed à te-
merariis illorum promissis, sed à cæcis illorum judi-
ciis, quibus Confessarius credere debeat, id est
Judex reo, Medicus infirmo, Doctor discipulo?

CAPUT CXIII.

Argumentum centesimum tertium.

Ex eo quod sancti Patres censerint, Sacra-
mentalem Judicem, gravioris criminis res
credere non oportere, dum ligatura impa-
tienti, tamquam sanatus, statim solvi vult,
ad calestemque mensam involare.

Atque hinc apparet, nimis absurdum censui-
se Patres, si oporteret Medicum medendi
rationem deicere ab ægroto, Pastores pascendi ra-
tionem ab ove, Judices judicandi rationem à reo.
Nam ut hoc manifestum facerent, lapsis lapsu
graviore, ad abolitionem, communionemque
festinantibus, obsecuti non sunt, nec ipsi se dis-
positos asserentibus crediderunt, sed fortissimè re-
sisterunt, uno ore prædicantes, alto vulnere dili-
gentem & longam medicinam esse necessariam;
Dominum graviore crimine offensum non citò
placari; citis ac præcipitatis abolitionibus pacem
animabus non concedi, sed tolli; salutem non
promoveri, sed impediri; præproperè & festinan-
ter absolventes, peccatoribus ad abolitionem pro-
perantibus obtemperando, hoc esse quod grandis
frugibus, quod turbidam fidem arboribus, quod
armamentis pestilens valitas, quod navigiis sæva tem-
pestas; quòdque animarum ruinæ hoc pacto non
reparentur, sed majores parentur. Ita utique, alia-
que eiusmodi docet Cyprianus in lib. de lapsis, ut
vidimus plusquam unâ vice.

Propterea etiam docuerunt, lapsos, ad absolu-
tionem taliter festinantes, tractandos ut ægros
noxia cupientes, quibus anuendum non est, sed
fortiter obstitendum, animosque ipsorum à Sacer-
dotibus, velut Medicis spiritualibus, fovendos, &
ad maturitatis, id est mature poenitentiae tempus
expectandum suaviter animandos, & quam ingens
peccatum commiserint instruendos; convincen-
dos denique tam citò non sanari graviora animæ
vulnera, maxime reperia, uti nec corporis; pa-
tientiam ad hoc esse necessariam, nec sine ea spe-
randam ab ipsis sanitatem. *Infidelis enim cicatrix,
quam citò festinans Medicus induxerit. Ita rursum
Cyprianus ibidem, variisque in Epistolis. Ita etiam
Clerus Romanus, & sancti Confessores apud ip-
sum.*

Ipsius concinens Ambrosius in Psal. 37. *Medicus*
(inquit) medendi tempus expectat, ut digestis æ-
gritudinibus medicina subsidia deserat; ne acerba
adibus & immatura (ut asserunt) ægritudo, cu-
rationis remediis reluctetur, & beneficium sentire
non possit. Et alio loco: *Medicina periti cum vi-
dent natas ægritudines... medicinam quidem non
adhibent, sed tamen medicina tempus expectant;
nec deserunt invalidum, sed lenioribus verbis, aut
quibus possunt, palpant delinimentis, ne aut inter-
missa ægritudo desperatione animi graveſcat, aut
vndior medicinam respuat, eo quod ad maturita-
tem pervenire nequeat, si indigeste insolens rerum
hujusmodi Medicus adhibeat manus. Et in Psal. 36.
Medicus non statim adhibet medicamenta lan-
guori. Si dolor fervet, fomenta adhibet, ut mites-
cat dolor. Si febris exaſtuat, remedit tempus ex-
pectat... Ægroto dicit, expecta, desinat febris,
digeratur commotio. Citò enim refricatur vulnus,
quod sanatum medicina lege non fuerit (ait Ierem. 4.
in Psal. 118.)... ideoque bonus Medicus hujusmo-
di ægrum legitime dicit esse curandum (id est legau;*

dum medicinæ leges) ut possit medicina proficere. *Nemo dicit Medico corporali, quemadmodum sit curandus (ait in Psal. 37.) novit Medicus: quæ singulis vulneribus medicamenta conveniant, novit quando & quomodo applicanda sint. Si dixerit Medicus medicinæ genus, quo curari ager debeat, & ille sollicitus, discedit Medicus, & agrum relinquat. Vide eum, qui curari velit, omni genere Medico acquiescentem.* Si acquiescat Medicus spiritalis ægroti præmaturè curari volenti, contra medicinæ regulas agens, legitimè ipse non miseretur, dicit ferm. 5. in Psal. 118.

1199 Et idè Chrysostronus homil. 14. in 2. ad Corinth. Sacerdotem illum verè benignum & misericordem erga peccatores dicit, non qui citò solvit, sed qui tamdiu medicantibus eum dolorosè penitentia vinculis ligat, donec correctum viderit: *non est (inquit) quòd hanc rem crudelitatis ac severitatis esse arbitreris, sed SUMMÆ CLEMENTIÆ ET BENIGNITATIS, PRÆSTANTISSIMÆQUE MEDENDI RATIONIS, NEC VULGARIS ERGA PECCATORIS SALUTEM CURÆ.* Auream hanc Aurei Oris sententiam meminime non semel descripsisse; sed repetere non piget, ad reuendendam importunam simul & imperitam quorundam Juniorum querimoniam, inclamare non cessantium assertionem nostram esse nimis duram, & immisericordem, continereque rigorem impracticabilem. Dura potius & immisericors est opinio ipsorum, continetque laxitatem, Sanctorum iudicio absque ingenti animarum exitio impracticabilem.

1200 Nec verò Sanctorum doctrinam eludere possunt dicendo, quòd solùm voluerint peccatores in vinculis detinendos, non ad remissionem mortalis culpæ, sed ad satisfactionem pro pena temporali, vel ad extirpandas peccatorum reliquias, habitusque ex peccato restantes. Contrarium quippe conflatum ex dictis cap. 37. §. 5. & cap. 41. §. 24. Tum ex eo quòd S. Ambrosius l. 2. de penit. cap. 9. dicit, quòd utique *nonnulli idèd postulant penitentiam, ut statim sibi reddi Communionem (per absolutionem) velint: hi non tam se solvere (à culpa) cupiunt, quàm eà Sacerdotem ligare. Suam enim conscientiam à culpa reatu non exiunt, & Sacerdotis induunt. Præceptum est, nolite dare sanctum canibus, &c.* Quæ postrema verba manifestum faciunt, peccatores illos nondum esse iustificatos.

CAPUT CXIV.

Argumentum centesimum quartum.

Ex modo quo veteres SS. Patres procefferunt in determinandis nonnullis casibus, magnorum peccatorum reconciliationem concernentibus.

1201 **E**X modo quippe illo manifestè conficitur, SS. Patres non censuisse iudicium de sufficienti dispositione magni peccatoris ad reconciliationem, seu absolutionem, adèd facile, ut ad id sufficeret Sacerdoti, fidem habere penitenti, fetoto corde contritum æfferenti, dum ratio manifesta non apparet in contrarium. Quinimò rectum eadè de re iudicium, post lapsum in enorme peccatum, visum est ipsis negotium tanti momenti, ut novo insolitoque casu occurrente, Episcopi se solis non auderent eadè de re iudicium ferre, sed plures Cœpiscopos consulere, vel etiam ad id determinandum Concilia congregarent, uti videre est in epist. 23. Cypriani l. 3. in qua habetur, sex Episcopi Cyprianum consuluisse, nec se solis determinare aulos fuisse, an post triennii penitentiam, seruenti & generoso animo peractam, reconciliatio iis tunc concedi posset, qui coram Magistratu & populo tormenta fortissimè passi triumpharant, sed postea gravissimis à Proconsule pœnis diutissime cruciati, Christum tandem negaverant. Super quo

puncto sex illi Episcopi non solùm Cyprianum consuluerunt, sed & ipsum rogarunt ut & alios ipse Episcopos consuleret. Quibus respondens Cyprianus, laudat iustum ipsorum in re tanta errandi timorem: *Quoniam scripsisti, ut cum pluribus Collegis de hoc ipso tractem plenissimè, & res tanta exigit majus & impensius de multorum collatione negotium: tractabo cum singulis plenius, ut de eo quòd consulistis figatur apud vos, & referretur vobis firma sententia, multorum consilio ponderata.*

Quod plus est, nec ipse Cyprianus, nec Clerus Romanus (ad quem Ecclesiæ cura per mortem S. Fabiani Pontificis devoluta erat) ausi sunt quidquam determinare circa lapsos in ea, quæ tunc fuit, persecutione. Quippe Cyprianus expectandum censuit perfectionis finem, ut Episcopi, Presbyteri, Diaconi, & Confessores ad aliquid determinandum convenire possent. Clerus verò Romanus, approbat Cypriani cunctatione, respondit, expectandam novi Pontificis creationem.

Quid quæso opus tantæ Episcoporum cunctatione, & consultatione, si signum sufficientis animi satis penitentis, etiam in magno peccatore, etiam consuetudinario & recidivo, erat vel solum dictum penitentis (ratione manifestè non existente in contrarium) vel humilis confessio istius criminis, vel momentaneus gemitus, etiam non obstante cito & facili, imò & frequenti relapsu, prout Juniores pratendunt?

CAPUT CXV.

Argumentum centesimum quintum.

Ex eo quòd opera ad probandam magnorum peccatorum penitentiam adèd necessaria existimarint SS. Patres, in penitentiam ipsorum, ad finem vite dilatam, habuerint valde dubiam & suspectam; eo quòd eam probare non possent per opera, sed per verba dimittat & gemitus.

AD fidem magnis peccatoribus adhibendam, & absolutionem impendendam, sanctis Patres contentos non fuisse linguâ, seu verbali protestatione, vel etiam gemitibus momentaneis ipsorum, sed opera, tanquam signa probantia, vitæ emendationem requisivisse, constat ex dictis cap. 55. & 56. Ex dictis etiam cap. 36. certum est, eorumdem peccatorum penitentiam, ad finem vitæ dilatam, iisdem Patribus admodum fuisse suspectam & dubiam. Et ob plures quidem rationes Patribus ita visum: sed earum una, nec minima fuit, quòd veram solidamque penitentiam non ex verbis & gemitibus sterilibus, sed ex operibus dijudicandam, per eaque probandam censuerint. Hanc quippe rationem profert Augustinus ferm. 57. de tempore, vel fortè Cælarus fermone nunc 255. in Append. ferm. Aug. *Errares presbiteros (inquit) relinquant, quem graviamaque ingentium peccatorum conscientia gravat, & penitentiam petat, ut... ex omologesi satisfactione mundeatur. Nec ad illud se servet, ut in extremo vite sue tempore tunc penitentiam petat, quando jam agere non possit. Inutilis est enim, dilectissimi, ista persuasio. Parum est peccatorem penitere, nisi penitentiam peregerit. Ad emendanda enim crimina vox penitentis sola non sufficit: nam in satisfactione ingentium peccatorum non verba tantum, sed opera queruntur. Datur quidem, etiam in extremis, penitentia, quia non potest denegari. Sed aures tamen esse non possumus, quod qui postioris, mereatur absolvi. Quomodo enim agit penitentiam lapsus? Quomodo agit penitentiam in extremis vite finibus constitutus? Quomodo penitentiam agere possit, qui nulla jam pro se opera sit*